

af Danmark tiltrådte FN-menneskerettigheds-erklæring i artikel 23 udtaler: »Enhver har ret til arbejde, til frit valg af beskæftigelse, til retfærdige og opnærlige arbejdsvilkår og til beskyttelse mod arbejdsløshed.« Det må være rimeligt at overtræde artikel 23 i mindre omfang, end tilfældet har været i denne Anker Jørgensen-regerings tid.

Det forhold, at alle forslagsstillerne er fra fremskridtspartiet, betyder ikke, at det er fremskridtspartiet som sådant, der går ind for lovforslaget. Hvert enkelt medlem tager sin selvstændige stilling til forslaget uafhængigt af medlemskabet af fremskridtspartiet. Forslagsstillerne mener imidlertid, at det er vigtigt, at lovforslagets tanker kommer ud til så bred – og skånselsløs – saglig debat som muligt, jfr. opfordringen hertil i Fremskridt 1978-8 side 6 f. Forslagsstillernes bedste mulighed herfor er fremsættelse af lovforslaget. Forhåbentlig vil forslagsstillerne i løbet af sommeren modtage et væld af velargumenterede – og velafbalancerede – indlæg, som yderligere belyser styrkepunkter og svagheder i lovforslaget og konkret fremhæver, hvordan det kan gøres endnu bedre.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte paragraffer

Til § 1

I hver eneste kommune forefindes uendelige mængder af arbejde, som trænger til at blive udført. Arbejdsløshedsproblemet går derfor alene ud på, at det ikke økonomisk kan hænge sammen at beskæftige arbejdskraft, når den koster for stor en udgift. Prisen på arbejdskraft må derimod ikke forveksles med den løn, som den arbejdende oppebærer efter kildeskattetræk m. v.

For de arbejdsløses vedkommende er det offentliges udgift til arbejdskraften imidlertid meget nær nul. Både under den gældende og den hermed foreslåede lov. Dagpengeydelsen skal nemlig under alle omstændigheder bestrides.

Samfundsmæssigt er det vældig vigtigt ikke at spille det råstof, som de arbejdsløses arbejdskraft repræsenterer. Særlig vigtigt er dette nu, efter at udueligt regerer gennem en årrække har bragt Danmark til den økonomiske katastrofes rand.

For den arbejdsløse er det selvsagt altafgørende ikke at forsumpe i lediggangens forbandelser. Den ellers truende passivitet forsvinder, når han får en arbejdsdags normale rytme, jfr. nærmere for eksempel Edith E. Ovesens bog »Arbejdsløshedens psykologiske følger« (København 1977) og overlæge Fruensgaard i Berlingske Tidende for 22. januar 1978. Man genindfører den selvrespektskabende socialdemokratiske maksime: »Gør din pligt og

kræv din ret« i den nævnte, sunde rækkefølge (jfr. lovforslagets § 3, 1. pkt.).

At den arbejdsduelige skal have udført et stykke arbejde, før han modtager sine penge, er en indstilling, som i disse år er udsat for en dødsensfarlig risiko for at blive forflygtiget, og som der derfor er et meget stærkt behov for at få genplaceret i dens i gamle dage aldeles selvfølgelig position. Den, som under de 8 timers beskæftigelse unddrager sig en rimelig andel af den samlede arbejdsbyrde, viser sig groft vrangvillig eller bevidst søger at sabotere de andres arbejdsindsats, må bortvises på stedet og fortaber derved retten til dagpengebeløbet. Den stedlige kommunale arbejdsleder må i så henseende have en bred skønsmargin. Misbruges den i enkelte tilfælde til sadistisk personforfølgelse, har den, som loyalt søger at indtjene dagpenge, mulighed for at tage beskæftigelse i den følgende tid i en anden kommune og/eller klage til arbejdsleders overordnede.

Under de nuværende forhold har mange arbejdsløse – navnlig efter længere perioder af arbejdsløshed – betydelige psykiske og fysiske problemer med at komme i beskæftigelse igen. Disse problemer vil forsvinde, hvis nærværende forslag vedtages, og vel at mærke på en måde, så man undgår alle de mange ulemper og praktiske vanskeligheder, som klæber til arbejdsminister Svend Aukens lovforslag nr. L 226 af 20. april 1978 om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Langtidsløse) (se Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne sp. 8958 og 9165) (jfr. nærmere fremskridtspartiets bidrag til betænkning af 19. maj 1978 over lovforslaget, afgivet af folketingets arbejdsmarkedsudvalg).

Hele problemet omkring sort måneskinsarbejde decimeres også, når arbejdsløs og beskæftiget har fælles udgangspunkt, nemlig 8 timers arbejdsdag. Blandt den gældende lovs absurditeter er endvidere, at man straffer den arbejdsløse, hvis det opda- ges, at han har foretaget sig noget nyttigt såsom gratis klaverspil for de syge på et hospital, selvbyggeri, trænerbistand i en idrætsforening, valgkampdeltagelse eller andet. Alle de dermed forbundne urimeligheder, dyneløfterstikkerier etc. forsvinder ganske med nærværende lovforslags ikrafttræden. Anskuet fra den synsvinkel er nærværende forslag en videreudvikling af de tanker, kristelig folkeparti har gjort sig om etablering af en samfundstjeneste (beslutningsforslag nr. B 41 af 10. januar 1978 (se Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne sp. 4116 og 6256)).

Det foreliggende lovforslag sparer derhos en masse administration ved at åbne op for alle, der